

EBA/GL/2015/03

29.07.2015

Smjernice

---

o okidačima za primjenu mjera rane intervencije u skladu s člankom 27. stavkom 4. Direktive 2014/59/EU

Sadržaj

Smjernice EBA-e o okidačima za primjenu mjera rane intervencije	3
1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja	3
Status ovih smjernica	3
Zahtjevi za izvješćivanje	3
2. Predmet, područje primjene i definicije	4
Predmet	4
Definicije	4
Adresati	5
3. Okidači za primjenu mjera rane intervencije	5
3.1 Okidači koji se temelje na rezultatima SREP-a	6
3.2 Praćenje ključnih pokazatelja u okviru SREP-a	7
3.3 Značajni događaji	8
4. Provedba	10

Smjernice EBA-e o okidačima za primjenu mjera rane intervencije

---

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s ovim smjernicama.
2. Smjernice iznose EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući i u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi za izvješćivanje

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 29.09.2015. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar ovog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskoj stranici EBA-e na adresu compliance@eba.europa.eu s uputom „EBA/GL/2015/03”. Obavijesti bi trebale slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će biti objavljene na EBA-inoj internetskoj stranici u skladu s člankom 16. stavkom 3.

---

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ, (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet

1. U skladu s člankom 27. stavkom 1. Direktive 2014/59/EU, kada institucija prekrši ili će u bliskoj budućnosti vjerojatno prekršiti zahtjeve iz Uredbe (EU) br. 575/2013, Direktive 2013/36/EU, glave II. Direktive 2014/65/EU ili bilo kojeg članka od 3. do 7., od 14. do 17., 24., 25. i 26. Uredbe (EU) br. 600/2014, uključujući nacionalne zakonodavne akte kojima se provodi Direktiva 2013/36/EU ili tehničke standarde koje je izradila EBA u skladu s relevantnim odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013 ili Direktive 2013/36/EU i podržala Europska komisija, nadležnim tijelima na raspolaganju stoji barem niz mjera rane intervencije koje su navedene u članku 27. stavku 1. Direktive 2014/59/EU, ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti iz članka 104. Direktive 2013/36/EU. U skladu s člankom 27. stavkom 4. Direktive 2014/59/EU ovim se Smjernicama provodi dosljedna primjena okidača za donošenje odluke o primjeni tih mjera rane intervencije.
2. Kako bi se povećala dosljednost nadzornih praksi u pogledu primjene tih okidača, Smjernicama se također daje pojašnjenje zahtjeva koje bi nadležna tijela trebala primijeniti pri određivanju razina povezanih s financijskim pokazateljima i pokazateljima rizika koje je potrebno redovito pratiti u okviru postupka supervizorske provjere i ocjene („SREP”) na način određen Smjernicama o SREP-u, kao i postupaka koje je potrebno provesti u slučaju dosezanja tih razina.
3. Smjernicama nije uređena suradnja između nadležnih i sanacijskih tijela u vezi s prekoračenjima okidača, koja je već utvrđena člankom 27. stavkom 2. Direktive 2014/59/EU.
4. Procjenu „krši li institucija ili je opravdano očekivati da će u bliskoj budućnosti vjerojatno prekršiti” zahtjeve iz Uredbe (EU) br. 575/2013 ili Direktive 2013/36/EU obavljaju nadležna tijela na temelju svoje sveobuhvatne procjene, uključujući putem SREP-a kako je opisano u članku 97. Direktive 2013/36/EU i pobliže uređeno u Smjernicama o SREP-u.

Definicije

5. Za potrebe ovih Smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:
  - a. „Uvjeti za ranu intervenciju” znači okolnosti kada institucija prekrši ili je opravdano očekivati da će u bliskoj budućnosti vjerojatno prekršiti zahtjeve iz Uredbe (EU) br. 575/2013, Direktive 2013/36/EU, glave II. Direktive 2014/65/EU ili bilo kojeg članka od 3. do 7., od 14. do 17., 24., 25. i 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 ili mjerodavnog zakonodavstva EU-a i nacionalnog provedbenog zakonodavstva.
  - b. „Mjere rane intervencije” znači mjere rane intervencije utvrđene člankom 27. stavkom 1. Direktive 2014/59/EU.

- c. „SREP” znači postupak supervizorske provjere i ocjene kako je određen člankom 97. Direktive 2013/36/EU i pobliže preciziran Smjernicama o SREP-u.
- d. „Smjernice o SREP-u” znači Smjernice EBA-e o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak supervizorske provjere i ocjene (SREP) koje su izdane u skladu s člankom 107. stavkom 3. Direktive 2013/36/EU².
- e. „Sveukupna procjena temeljem SREP-a”, kako je određena Smjernicama o SREP-u, znači zadnja procjena sveukupne održivosti poslovanja institucije na temelju procjene elemenata SREP-a.
- f. „Sveukupna ocjena temeljem SREP-a”, kako je određeno Smjernicama o SREP-u, znači brojčani pokazatelj sveukupnog rizika za održivost poslovanja institucije na temelju sveukupne procjene temeljem SREP-a.
- g. „Element SREP-a”, kako je određen Smjernicama o SREP-u, znači jednu od sljedećih komponenata okvira SREP-a: analizu poslovnog modela, procjenu internog upravljanja i kontrole rizika na razini institucije, procjenu rizika za kapital, procjenu kapitala u okviru SREP-a, procjenu rizika za likvidnost i financiranje i procjenu likvidnosti u okviru SREP-a.

Adresati

- 6. Ove Smjernice upućene su nadležnim tijelima kako su utvrđene u članku 4. stavku 2. točki (i.) Uredbe (EU) br. 1093/2010.

3. Okidači za primjenu mjera rane intervencije

- 7. Ovim Smjernicama utvrđuju se sljedeći okidači za donošenje odluke nadležnih tijela o primjeni mjera rane intervencije:
  - a. sveukupna ocjena temeljem SREP-a i unaprijed utvrđene kombinacije sveukupne ocjene temeljem SREP-a i ocjena za pojedinačne elemente SREP-a;
  - b. značajne promjene ili odstupanja utvrđene praćenjem ključnih financijskih i nefinancijskih pokazatelja u okviru SREP-a koje pokazuju da su ispunjeni uvjeti za primjenu mjera rane intervencije;
  - c. značajni događaji koji pokazuju da su ispunjeni uvjeti za primjenu mjera rane intervencije.

---

² EBA/GL/2014/13 od 19. prosinca 2014.

8. Prekoračenje okidača utvrđenih ovim Smjernicama trebala bi potaknuti nadležna tijela na (a) daljnje utvrđivanje okolnosti ako uzrok prekoračenja još nije poznat i (b) donošenje odluke o primjeni mjera rane intervencije, uzimajući pri tome u obzir hitnost situacije i značaj prekoračenja u sklopu cjelokupne situacije u kojoj se institucija nalazi.
9. Nadležna tijela trebala bi jasno dokumentirati prekoračenja okidača, utvrđene činjenice i odluke o primjeni mjera rane intervencije, uključujući razloge za nepoduzimanje određene mjere.
10. Nakon prekoračenja okidača, pri donošenju odluke o primjeni određene mjere rane intervencije, nadležno tijelo trebalo bi odabrati najprikladniju mjeru ili mjere rane intervencije kako bi to postupanje bilo razmjerno specifičnim okolnostima. U tu svrhu nadležno tijelo trebalo bi u obzir uzeti opcije oporavka navedene u planu oporavka koje je institucija poduzela ili koje je odlučila poduzeti u bliskoj budućnosti.
11. Kada određenoj instituciji dodijele sveukupnu ocjenu temeljem SREP-a „4”, nadležna bi tijela trebala razmotriti prikupljanje informacija za procjenu vrijednosti imovine i obveza institucije, kako je određeno člankom 27. stavkom 1. točkom (h) Direktive 2014/59/EU.

3.1 Okidači koji se temelje na rezultatima SREP-a

12. Okidačima bi se trebali smatrati rezultati sveukupne procjene temeljem SREP-a i posebne unaprijed određene kombinacije rezultata sveukupne procjene temeljem SREP-a i procjene pojedinačnih elemenata SREP-a sukladno njihovoj definiciji u Smjernicama o SREP-u.
13. Ako nadležno tijelo, kao rezultat SREP-a, određenoj instituciji dodijeli sveukupnu ocjenu temeljem SREP-a „4” u skladu s metodologijom navedenom u Smjernicama o SREP-u, ono bi trebalo, bez nepotrebnog odgađanja, donijeti odluku o tomu da li će primijeniti mjere rane intervencije.
14. Osim toga, u određenim okolnostima nadležno tijelo trebalo bi također razmotriti procjenu pojedinačnih elemenata SREP-a koji rezultiraju ocjenom „4”. Do takvih okolnosti može doći u slučajevima kada ne postoji visok rizik za održivost poslovanja institucije i sveukupna ocjena temeljem SREP-a jest „3”, međutim procjena elemenata SREP-a koji obuhvaćaju posebna područja navedena u članku 27. stavku 1. Direktive 2014/59/EU pokazuje da bi ta institucija mogla ispunjavati uvjete za ranu intervenciju, što rezultira ocjenom „4” koja se dodjeljuje odgovarajućim elementima SREP-a.
15. Nadležno tijelo trebalo bi odlučiti o primjeni mjera rane intervencije u slučaju kada rezultati SREP-a, koji je proveden u skladu sa Smjernicama o SREP-u, imaju oblik sljedećih kombinacija sveukupne ocjene temeljem SREP-a „3” i ocjene „4” za pojedine elemente SREP-a:
  - a. sveukupna ocjena temeljem SREP-a je „3”, a ocjena internog upravljanja i kontrola na razini institucije je „4”;

- b. sveukupna ocjena temeljem SREP-a je „3”, a ocjena poslovnog modela i strategije je „4”;
- c. sveukupna ocjena temeljem SREP-a je „3”, a ocjena adekvatnosti kapitala je „4” ili
- d. sveukupna ocjena temeljem SREP-a je „3”, a ocjena adekvatnosti likvidnosti je „4”.

16. Pri donošenju odluke o primjeni mjera rane intervencije na temelju prethodno navedenih ocjena temeljem SREP-a i odabiru najprikladnije mjere, nadležna tijela trebala bi se usredotočiti na specifične slabosti koje su utvrđene i naznačene u opisu sveukupne procjene temeljem SREP-a ili procjeni određenog elementa SREP-a.

3.2 Praćenje ključnih pokazatelja u okviru SREP-a

17. Postupak SREP-a kako je utvrđen u Smjernicama o SREP-u zahtijeva od nadležnih tijela redovito praćenje ključnih financijskih i nefinancijskih pokazatelja za sve institucije. Za potrebe tog praćenja nadležna tijela trebaju utvrditi pokazatelje i odrediti razine koji su relevantni s obzirom na posebnosti pojedinačnih institucija ili grupa institucija koje imaju slične karakteristike (grupe usporedivih institucija).

18. Pri utvrđivanju razina za pokazatelje povezane s bonitetnim zahtjevima, kako su navedeni u Uredbi (EU) br. 575/2013, nadležna tijela trebala bi razmotriti i minimalne i dodatne zahtjeve, odnosno minimalne kapitalne zahtjeve kako su utvrđeni u članku 92. Uredbe (EU) br. 575/2013 i dodatne kapitalne zahtjeve koji se primjenjuju u skladu s člankom 104. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2013/36/EU ne uzimajući u obzir nijedan od zahtjeva za zaštitni sloj iz poglavlja 4. glave VII. Direktive 2013/36/EU; ili minimalne zahtjeve za likvidnost kako su utvrđeni u dijelu šestom Uredbe (EU) 575/2013 i Delegiranoj uredbi Komisije (EU) br. 2015/61³, kao i dodatne zahtjeve za likvidnost koji se primjenjuju u skladu s člankom 105. Direktive 2013/36/EU.

19. Ako nadležna tijela za potrebe praćenja ključnih pokazatelja odrede razine za pokazatelje adekvatnosti kapitala na dodatnih 1,5 postotnih bodova iznad kapitalnih zahtjeva institucije, kako je navedeno u članku 27. stavku 1. Direktive 2014/59/EU, ili bilo koje druge razine, ona bi trebala uzeti u obzir i kapitalne zahtjeve utvrđene u članku 92. Uredbe (EU) br. 575/2013 i dodatne kapitalne zahtjeve utvrđene u skladu s člankom 104. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2013/36/EU kako je navedeno u Smjernicama o SREP-u, ne uzimajući u obzir nijedan od zahtjeva za zaštitni sloj iz poglavlja 4. glave VII. Direktive 2013/36/EU.

20. Utvrđivanje značajnih promjena ili odstupanja kod pokazatelja, uključujući povrede razina, nadležna tijela trebala bi smatrati poticajem za daljnje utvrđivanje činjenica te bi, prema potrebi, trebala preispitati procjenu relevantnog elementa SREP-a u svjetlu novih informacija. Konkretno, nadležno tijelo trebalo bi:

- 1) utvrditi uzrok i provesti procjenu značajnosti potencijalnog bonitetnog učinka na određenu instituciju, po potrebi, započinjanjem dijaloga s institucijom;

³ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 2015/61 od 10. listopada 2014. SL L 11, 17.01.2015., str. 1.

- 2) dokumentirati uzroke i rezultate procjene (kako bi se osiguralo da se zaposlenici nadležnog tijela pridržavaju pravila postupka SREP-a i kako bi se pratili rezultati prethodnih utvrđivanja činjenica) i
- 3) preispitati procjenu rizika i ocjenu temeljem SREP-a, po potrebi, u svjetlu svih novih značajnih nalaza, u skladu sa zahtjevima iz Smjernica o SREP-u.

21. Ako dođe do značajnog pogoršanja financijskog stanja institucije i razvoja rizika u budućnosti te ocjene temeljem SREP-a za određeni element, te time do učinka na jedan od okidača koji se temelje na kombinaciji sveukupne ocjene temeljem SREP-a i ocjene za pojedinačne elemente SREP-a (tj. ako se ispune uvjeti opisani u stavcima 14. i 15.), nadležna tijela trebala bi donijeti odluku da li će primijeniti mjera rane intervencije.

22. Ne dovodeći u pitanje stavak 21., u određenim okolnostima značajne promjene ili odstupanja kod pokazatelja mogu se izravno upotrijebiti kao okidači za odluku o primjeni mjera rane intervencije. Ovisno o značajnosti promjena ili odstupanja kod pokazatelja, njihovim uzrocima i značajnosti potencijalnog bonitetnog učinka na instituciju, te uz uvjet da institucija ispunjava uvjete za mjere rane intervencije, nadležno tijelo može, radi pravovremenosti, odlučiti primijeniti mjere rane intervencije odmah po utvrđivanju uzroka i sveukupnog učinka, bez ponovne procjene odgovarajućeg elementa SREP-a. Ipak, procjenu odgovarajućeg elementa SREP-a i sveukupnu procjenu temeljem SREP-a trebalo bi naknadno ažurirati bez nepotrebnog odgađanja.

3.3 Značajni događaji

23. Određeni događaji mogu imati značajan učinak na financijsko stanje institucije, dovodeći je u situaciju u kojoj se uvjeti za mjere rane intervencije ispunjavaju relativno brzo.

24. Takvi događaji trebali bi potaknuti daljnje utvrđivanje činjenica u vezi pogođenog područja. Primjeri značajnih događaja koji instituciju mogu dovesti u situaciju da ispunjava uvjete rane intervencije mogu uključivati:

- a. značajne događaje operativnog rizika (npr. nepošteno trgovanje, prijevara, elementarna nepogoda, ozbiljni problemi s informacijskom tehnologijom, značajne kazne koje su institucijama izrekla tijela javne vlasti);
- b. značajno pogoršanje u iznosu podložnih obveza i regulatornog kapitala institucije za potrebe ispunjavanja minimalnih kapitalnih zahtjeva i podložnih obveza (MREL);
- c. znakove potrebe za preispitivanjem kvalitete imovine i/ili provedbe neovisnog vrednovanja određenih portfelja/imovine primjerice:
  - i. rezultate procjene elemenata SREP-a koji upućuju na problem potencijalno nižeg iznosa imovine u odnosu na obveze;

- ii. odjeljak za isticanje mišljenja⁴ unesen u mišljenje vanjskog revizora o financijskim izvješćima institucije koji upućuje na značajnu neizvjesnost;
  - iii. nepovoljne događaje koji nastaju između kraja izvještajnog razdoblja i datuma odobrenja objave financijskih izvješća, koji pružaju dokaze o okolnostima nastalima nakon izvještajnog razdoblja i stoga ne zahtijevaju usklađivanje/izmjenu financijskih izvješća (događaji koji ne zahtijevaju usklađivanje); za svaku značajnu kategoriju tih događaja institucija bi trebala objaviti vrstu događaja i procijeniti njegov financijski učinak ili dati izjavu da takva procjena nije moguća;
  - iv. stalna i značajna usklađenja financijskih izvješća institucije zbog pogrešaka u vrednovanju imovine/obveza i čestih promjena u računovodstvenim pretpostavkama.
- d. značajan odljev sredstava, uključujući depozite stanovništva, uzrokovan, primjerice, reputacijskom štetom nanesenom instituciji;
  - e. neočekivani gubitak višeg rukovodstva ili ključnih zaposlenika koji nisu zamijenjeni;
  - f. jedan ili više članova upravljačkog tijela ne ispunjavaju regulatorne zahtjeve iz Direktive 2013/36/EU za imenovanje ili ponovno imenovanje članom upravljačkog tijela;
  - g. značajno snižavanje rejtinga od strane jedne ili više vanjskih agencija za kreditni rizik, koje može dovesti do značajnog odljeva sredstava, nemogućnosti obnove financiranja ili aktiviranja ugovornih odredaba o vanjskim rejtinzima.

25. Nakon saznanja o nastanku značajnog događaja nadležno tijelo trebalo bi utvrditi njegove uzroke, procijeniti njegov potencijalan bonitetni učinak na instituciju, po potrebi kroz dijalog s institucijom, te dokumentirati svoju procjenu.

26. Nadležno tijelo trebalo bi ažurirati procjenu rizika i ocjenu odgovarajućeg elementa SREP-a u slučaju utvrđivanja novih značajnih činjenica, u skladu sa zahtjevima iz Smjernica o SREP-u. Ako, slijedom ažurirane analize, dođe do pogoršanja sveukupne ocjene temeljem SREP-a ili kombinacije sveukupne ocjene temeljem SREP-a i ocjene za elemente SREP-a i time utječe na

---

⁴ Odjeljak za isticanje određenog mišljenja vrsta je odjeljka ili dio mišljenja vanjskog revizora o financijskim izvješćima, koji se dodaje kako bi se skrenula pažnja korisnika na pitanje koje je primjereno predstavljeno ili izneseno u financijskim izvješćima, ali koje je od odlučujuće važnosti za korisnikovo razumijevanje financijskih izvješća (npr. informacije o neizvjesnosti u pogledu budućeg ishoda izvanrednog sudskog spora ili regulatorne radnje; značajna katastrofa koja je imala ili još uvijek ima značajan utjecaj na financijsko stanje institucije). Odjeljak za isticanje određenog mišljenja ne znači da se radi o mišljenju revizora s rezervom; stoga, on ne znači da financijska izvješća ne daju točan i istinit prikaz financijskog stanja.

jedan od okidača koji se temelje na rezultatima SREP-a i ostvarenja uvjeta opisanih u stavcima 14. i 15., nadležna tijela trebala bi donijeti odluku o potrebi primjene mjera rane intervencije.

27. Ne dovodeći u pitanje stavak 26., značajni događaji mogu se u određenim okolnostima izravno upotrijebiti kao okidači za odluku o primjeni mjera rane intervencije. Ovisno o razmjeru značajnog događaja i značaju potencijalnog bonitetnog učinka na instituciju, te uz uvjet da institucija ispunjava uvjete za ranu intervenciju, nadležna tijela mogu, radi pravovremenosti, odlučiti primijeniti mjere rane intervencije odmah po utvrđivanju uzroka i sveukupnog učinka, bez ažuriranja procjene odgovarajućeg elementa SREP-a. Ipak, procjenu odgovarajućeg elementa SREP-a i sveukupnu procjenu temeljem SREP-a trebalo bi naknadno ažurirati bez nepotrebnog odgađanja.
28. Činjenicu da sanacijsko tijelo započinje postupak savjetovanja s nadležnim tijelom kako bi se utvrdilo „propada li institucija ili će vjerojatno propasti” nadležno tijelo treba smatrati značajnim događajem koji zahtijeva procjenu je li potrebno na instituciju primijeniti mjere rane intervencije kako bi se osigurala ili ponovno uspostavila održivost njezinog redovnog poslovanja te spriječila njezina propast. Do takvih okolnosti može doći u slučaju kada sanacijsko tijelo ima ovlast utvrditi da određena institucija „propada ili će vjerojatno propasti” u skladu s člankom 32. Direktive 2014/59/EU.

4. Provedba

29. Ove Smjernice primjenjuju se od 1. siječnja 2016.